

Sygn. akt III AUa 2027/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek
Protokolant:	Angelika Judka

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w B.

z udziałem zainteresowanych: A. K., S. M., M. S. (1), D. W., (...) Ltd Sp. z o.o. w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt VI U 2700/11

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za II instancję.

Sygn. akt III AUa 20207/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracownika Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w B. – A. K. w okresie od stycznia 2008 r. do września 2010 r., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Decyzją z dnia 13 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w B. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracownika Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w B. S. M. o w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2010 r., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Decyzją z dnia 13 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracownika Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w B. – M. S. (1) w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2010 r., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Decyzją z dnia 12 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. określił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne pracownika Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w B. – D. W. w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2010 r., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 91 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

Od powyższej decyzji odwołał się ubezpieczony wnosząc o jej uchylenie.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Zobowiązana do zajęcia stanowiska w sprawie Spółka (...) Ltd Spółka z o.o. z siedzibą w B. zgodziła się ze stanowiskiem P.W. T. prezentowanym w odwołaniu.

Zarządzeniami z dnia 16 listopada 2011 r. Sąd, na podstawie art. 219 k.p.c. połączył sprawę z odwołań powodowej Spółki od: decyzji z dnia 12 września 2011 r. toczącej się z udziałem zainteresowanego A. K. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt VI U 2701/11 z odwołania Spółki (...) od decyzji z dnia 13 września 2011 r. z udziałem zainteresowanego S. M., sprawą o sygn. akt 2702/11 z odwołania od decyzji z dnia 13 września 2011 r. z udziałem zainteresowanego M. S. (2) oraz sprawą o sygn. akt 2807/11 z odwołania od decyzji z dnia 13 września 2011 r. i postanowił dalej prowadzić te sprawy pod sygnaturą VI U 2700/11.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 27 września 2012 r. oddalił odwołanie P. W. (...) Sp. z o.o. w B..

Sąd Okręgowy orzekał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych.

Prezesem PW (...) Sp. z o.o. w B. oraz dyrektorem (...) Ltd Sp. z o.o. w B. jest M. J.. Przedmiotem działalności P. W. (...) Sp. z o.o. w B. jest operatorstwo sieci telewizji (...) oraz wykonawstwo dla innych podmiotów gospodarczych kanalizacji telekomunikacyjnej, instalacji telefonicznych, internetowych i telewizji kablowej, instalacji monitoringu, instalacji alarmów włamaniowych i pożarowych, instalacji i konserwacji domofonów wykonywanych dla siedmiu spółdzielni mieszkaniowych. W spółce tej zatrudnionych jest około 35-40 osób. Spółka ta ma podwykonawców m.in. (...) Ltd Sp. z o.o. w B. czy inne, jak (...), M., A. (...), W..

Zainteresowany A. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w B. w latach 2008-2010 W ramach tej umowy zainteresowany wykonywał naprawy sieci telefonicznych i internetowych. Nadto w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2009 r. na podstawie umów zlecenia zawieranych co miesiąc ze Spółką (...) wykonywał instalację sieci teletechnicznych (telefonicznych i internetowych).

W spółce tej zatrudniony był już wcześniej, tj. od 2001 r. na podstawie umowy zlecenia.

Montaż instalacji wykonywany w ramach umowy pracę oraz naprawy dokonywane w ramach umowy zlecenia dotyczyły sieci należących do N. lub E.. Wynagrodzenie wypłacała (...) Ltd Spółka z o.o.

Zainteresowany M. S. (1). był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Spółce (...). W ramach umowy pracowniczej zajmował się usuwaniem usterek urządzeń w powiecie (...), (...) oraz B.i K.. W okresie od 1 stycznia 2008 do 31

grudnia 2009 współpracował na podstawie umów zlecenia ze Spółką (...) Ltd. Praca w ramach umów zlecenia polegała głównie na instalowaniu, modernizacji i rozbudowie inwestycji. Wszystkie obowiązki z tym związane zainteresowany wykonywał popołudniami.

Zainteresowany S. M. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Spółce (...). W ramach umowy o pracę wykonywał naprawę urządzeń, bezpieczników i obsługę instalacji elektrycznych (skrzynek internetowych) na osiedlach w B.. W okresie od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2009 na podstawie umów zlecenia ze Spółką (...) Ltd. zajmował się wykonywaniem instalacji internetowych, telefonicznych i telewizyjnych u klientów indywidualnych. Praca w ramach umów zlecenia różniła się tym od umowy o pracę, że wiązała się właśnie z bezpośrednim kontaktem z klientami. Bezpośrednim przełożonym w sprawach związanych z umową zlecenia był dyrektor T. Pan S..

Zainteresowany D. W. w ramach umowy o pracę w Spółce (...) wykonywał naprawy sieci telekomunikacyjnych dla N.. Obszar jego pracy obejmował gminę S., M., K. i jeziora W.. W okresie od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2009 na podstawie umów zlecenia ze Spółką (...) Ltd. zajmował się wykonywaniem instalacji teletechnicznych dla klientów indywidualnych. Rozliczeń dotyczących umów zlecenia zainteresowany dokonywał z dyrektorem T. Panem S..

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o okoliczności bezsporne i dowody znajdujące się w aktach emerytalno - rentowych ZUS i aktach sądowych. Dowody z dokumentów nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron, a i Sąd uznał je za wiarygodne.

Sąd Okręgowy, analizując trafność zaskarżonej przez wnioskodawcę decyzji pozwanego, wskazał, że na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Zgodnie z art. 18 w/w ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

W przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zgodnie natomiast z art. 20 ust. 1 tej ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Zgodnie z art. 81 ust. 1, 5 i 6 w/w ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ustalenia podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Ponadto podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że Sąd Najwyższy w w/w uchwale z dnia 2 września 2009 r. (sygn. II UZP 6/09) wskazał, iż pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek

na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy. Pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy na podstawie art. 8 ust. 2a w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Natomiast teza ta jest aktualna również w stosunku pracowników wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia (zgodnie z wyrokiem SN z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09).

W uzasadnieniu w/w uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 8 ust. 2a w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego (w tym umowy zlecenia) przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą, jest wykonywanie pracy na podstawie m.in. umowy zlecenia przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę zlecenia z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika, obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Płatnikiem składek w stosunku do osoby wykonującej pracę na rzecz pracodawcy w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią jest pracodawca. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy, bowiem obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona, i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy.

Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie podzielił omówione powyżej stanowisko Sądu Najwyższego, podkreślając, że - jak słusznie wskazał organ rentowy w zaskarżonej decyzji - w trakcie przeprowadzonej kontroli ustalono, iż pomiędzy dwiema spółkami: (...) Ltd Sp. z o.o. w B. oraz Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w B. zawarta została umowa ramowa, której przedmiotem jest współpraca stron w zakresie świadczenia przez (...) Ltd Sp. z o.o. w B. usług na rzecz PW (...) sp. z o.o. w B.. W wyniku tej współpracy (...) Ltd Sp. z o.o. w B. zatrudniła w ramach umowy zlecenia kilku pracowników PW (...) Sp. z o.o. w B.. Obie spółki mają siedzibę oraz prowadzą działalność w B., zakres realizowanych przez spółki prac jest zbieżny, a dyrektorem w jednej i prezesem w drugiej spółce jest ta sama osoba.

Odnosząc się do innych zarzutów Spółki (...) Sąd stwierdził, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, stanowiące część prawa publicznego, mają charakter imperatywny. Konkretnie obowiązki adresatów tych norm wynikają bezpośrednio z tekstu opublikowanych aktów prawnych i obowiązują powszechnie. Wykładnia dokonywana przez organ rentowy nie ma charakteru wykładni autentycznej. Zauważyć przy tym należy, że w instrukcjach, na które

powołuje się powodowa Spółka wyjaśniono jedynie przypadki typowe, najczęściej występujące w praktyce stosowania prawa. Przedsiębiorca natomiast prowadzi w sposób profesjonalny działalność gospodarczą w konkretnych warunkach kształtowanych przez przepisy prawa, które niejednokrotnie nie są jednoznaczne i budzą wątpliwości. Wymagany jednak od niego miernik staranności w stosowaniu prawa określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności i nakazuje zasięganie pomocy u kwalifikowanych podmiotów zajmujących się udzielaniem porad prawnych we wszelkich przypadkach narażających jego działalność na uszczerbek majątkowy z powodu niezajomości prawa. Nadto Sąd zwrócił uwagę na regulację zawartą w art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, który to przepis umożliwia przedsiębiorcy zwrócenie się do właściwego organu z wnioskiem o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu zastosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie. Zgodnie z art. 10a ust. 2 tej ustawy interpretacja nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, jednakże nie może być on obciążony jakimikolwiek daninami publicznymi, sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji. Nie można wobec tego uznać generalnych zasad określonych w instrukcji w formie poradnika przekazanej przedsiębiorcom na oficjalnej stronie ZUS za adekwatne źródło interpretacji przepisów prawa. W konsekwencji powyższego Sąd uznał zarzuty naruszenia zasady ustanowionej w art. 2 Konstytucji RP za nieuzasadnione.

Odnosząc się do wskazanego przez stronę powodową aspektu ekonomiczno – finansowych skutków ustalenia dodatkowego obciążenia finansowego przez ZUS. Sąd Okręgowy w pełni zgadza się ze stanowiskiem wskazanym w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 r., sygn. I UK 128/06, iż do złagodzenia rygorów prawa ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ani art. 5 k.c., ani art. 8 k.p. Rygoryzm prawa publicznego nie może być łagodzony konstrukcją nadużycia prawa podmiotowego. Zarzut ten w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych musiałby być odniesiony do czynności organu rentowego, który - wydając decyzję - nie korzysta ze swoich praw podmiotowych (regulowanych prawem prywatnym - Kodeksem cywilnym lub Kodeksem pracy), lecz realizuje ustawowe kompetencje organu władzy publicznej. W celu złagodzenia rygoryzmu prawa ubezpieczeń społecznych, w systemie ubezpieczeń społecznych przewidziano możliwość wydania decyzji przez prezesa ZUS w drodze wyjątku (art. 73 ust. 3 pkt. 6, art. 83 ust. 4 w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), ewentualnie również umorzenie należności publicznoprawnej ze względu na trudną sytuację majątkową wnioskodawcy. Wobec powyższego nie sposób powołać się w niniejszej sprawie na zasady współżycia społecznego w celu wyłączenia ustawowego obowiązku prawidłowego ustalenia podstawy wymiaru poszczególnych rodzajów składek.

Mając powyższe na względzie, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.

Apelację od wyroku wywiódł T. P.. W. Sp. z o.o. w B., zarzucając naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że każda realizacja umowy cywilnoprawnej przez osobę będącą pracownikiem powoduje objęcie jej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, jeżeli istnieje tylko jakikolwiek związek pomiędzy pracodawcą a zleceniodawcą, jak również naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

- art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wbrew zebranemu w sprawie materiałowi dowodowemu przyjęcie, że powoda należy uznać w niniejszej sprawie za pracodawcę w odniesieniu do umów o świadczenie usług zawieranych przez spółkę (...) LTD sp. z o.o. z siedzibą w B. z zainteresowanymi,

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe zainteresowanych, których dotyczy niniejsze postępowanie podlegających ubezpieczeniom, jako pracownicy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w okresie od stycznia 2008 r. do grudnia 2010 r. nie obejmuje jego przychodu z tytułu prac wykonanych na podstawie zlecenia zawartych ze spółką (...) Ltd Sp. z o.o. z siedzibą w B. oraz o zasądzenie kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego za obie instancje, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zarzucił, że Sąd I instancji dokonał błędnej interpretacji przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z treścią którego za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Zdaniem apelującego z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 02.09.2009 r. (sygn. akt IIUZP 6/09) interpretującej powyższy przepis oraz uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14.01.2010 r. (sygn. akt I UK 252/09) wynika, że zasadnicze znaczenie przy ocenie, kto powinien być płatnikiem ma zbadanie, czy pracownicy zatrudnieni na podstawie umów zlecenia wykonywali usługi jedynie na rzecz swojego pracodawcy, a nie na rzecz zleceniodawcy. Wobec tego, w niniejszej sprawie, najistotniejszą kwestią jest zagadnienie prawne polegające na wskazaniu kryteriów, wedle których ma nastąpić ustalenie, w jakich sytuacjach praca świadczona w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez pracownika z innym podmiotem prawa niż pracodawca będzie pracą na rzecz pracodawcy w rozumieniu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., IUK354/09, LEX nr 60221).

Apelujący podkreślił, że w rozpoznawanej sprawie nie występuje sytuacja, w której zainteresowani zatrudnieni byli na podstawie umów o świadczenie usług przez swojego pracodawcę, którym była spółka (...), ponieważ pozostawali w stosunkach zlecenia ze spółką (...) Ltd, a zatem do rozważenia pozostawała kwestia, czy w ramach zawieranych umów o świadczenie usług wykonywali oni pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostawali w stosunku pracy i ten konieczny zakres warunkujący prawidłowe osądzenie sporu został pominięty, zdaniem skarżącego, w dotychczasowym postępowaniu sądowym.

Decyzja organu rentowego mogłaby się bowiem ostać jedynie po precyzyjnym ustaleniu, że na podstawie spornych umów o świadczenie usług wykonywane były prace wyłącznie na rzecz pracodawcy (T.), z którym zleceniobiorca pozostawał w stosunku pracy, umówionego rodzaju prac za wynagrodzeniem obarczającym pracodawcę (T.), a nie wykonywane na rzecz zleceniodawcy ((...) Ltd), który z funduszków własnych wynagradzał zleceniobiorcę (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r., I UK 354/09, LEK nr 60221).

Sąd Okręgowy analizując powyższą uchwałę skupił się jedynie na przypadkach, gdy pracownik zatrudniony jest na podstawie umowy cywilnoprawnej przez swojego pracodawcę lub przez osobę trzecią, ale świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Zupełnie zaś pominięty został trzeci aspekt, który występował w niniejszej sprawie, a zatem fakt zawarcia umowy o świadczenie usług z osobą trzecią i świadczenie na jej podstawie usług, wśród których były co prawda usługi świadczone na rzecz pracodawcy (T.), ale również usługi świadczone na rzecz innych kontrahentów zleceniodawcy ((...) Ltd). Gdyby Sąd Okręgowy dokonał analizy trzeciego aspektu, o którym mowa powyżej, musiałoby to prowadzić do zmiany decyzji organu rentowego z uwagi na fakt, iż w toku postępowania zarówno zeznania Prezesa powoda - M. J., jak i zeznania zainteresowanych (które Sąd uznał za wiarygodne) potwierdziły, iż czynności wynikające z umów o świadczenie usług świadczone były nie tylko na rzecz spółki (...), ale i innych kontrahentów zleceniodawcy spółki (...) Ltd.

Na takie stanowisko wskazując chociażby zeznania A. K., który wskazał iż prace wykonywane przez niego na rzecz powoda były zupełnie inne niż prace wykonywane na rzecz Spółki (...). Również zainteresowany M. S. wskazał na różnorodność prac wykonywanych w ramach umowy o pracę i w ramach umowy zlecenia. Z. ten podał ponadto, iż wykonywał prace dla klientów Spółki (...). Zeznania o takiej samej treści złożyli również pozostali zainteresowani. Takie stanowisko powoda potwierdzają również przedłożone w sprawie dokumenty w postaci umów z kontrahentami spółki (...) Ltd.

Skarżące podniósł również, że nie może zostać zignorowana okoliczność, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest państwową jednostką organizacyjną, do której zadań zgodnie z przepisem art. 68 ust. 1 pkt 7-8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy między innymi wydawanie Biuletynu Informacyjnego oraz popularyzacja wiedzy o

ubezpieczeniach społecznych. Wobec tego instrukcję zamieszczoną na oficjalnej stronie internetowej Zakładu należy traktować jako oficjalne pouczenie tego organu o sposobie uiszczania składek.

Na marginesie skarżący podniósł, iż przed Sądem Okręgowym w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych toczyła się sprawa o sygn. akt VI U 2664/11 o analogicznym stanie faktycznym i Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie w całości, zmieniając zaskarżoną decyzję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja P. W. (...) Sp. z o.o. skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy VI Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za drugą instancję.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była kwestia, czy wobec zainteresowanych A. K., S. M., M. S. (1) i D. W. zatrudnionych w P. W. (...) Sp. z o.o. na podstawie umowy o pracę oraz na podstawie umów zlecenia w (...) Ltd Sp. z o.o. znajduje zastosowanie przepis art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j. t. Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego we wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy nie przeprowadził wszechstronnego postępowania dowodowego, pozwalającego na ustalenie stanu faktycznego w sposób umożliwiający stanowcze rozstrzygnięcie sprawy. W konsekwencji powyższego, dysponując niepełnym materiałem dowodowym, Sąd Okręgowy poczynił nieprawidłowe ustalenia prawne, co skutkowało naruszeniem przepisów prawa materialnego.

W związku z powyższym Sąd II instancji zwraca uwagę, że prawidłowe rozstrzygnięcie każdej sprawy uzależnione jest od spełnienia przez Sąd orzekający dwóch naczelných obowiązków procesowych, tj. przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób określony przepisami kodeksu postępowania cywilnego oraz dokonania wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Rozstrzygnięcie to winno również znajdować oparcie w przepisach prawa materialnego adekwatnych do poczynionych ustaleń faktycznych. Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia ma natomiast na celu ustalenie, czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania Sąd pierwszej instancji sprostał tym wymogom. Istotą postępowania apelacyjnego jest zbadanie zasadności zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji. Sąd odwoławczy orzeka jednak w oparciu o całokształt zgromadzonego materiału dowodowego, dokonując na nowo jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przed sądami obu instancji dowodów. Jako Sąd merytoryczny, bazując na tym samym materiale dowodowym, co Sąd pierwszej instancji, Sąd odwoławczy może czynić własne, odmienne ustalenia. W sytuacji jednak, gdy wydanie wyroku przez Sąd odwoławczy wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, Sąd ten, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie.

Odnosząc się na wstępie do zarzutu braku merytorycznego ustosunkowania się przez Sąd I instancji do powołanego przez powoda dowodu w postaci instrukcji organu rentowego dotyczącej sposobu uiszczania składek, Sąd odwoławczy zważył, iż istotnie brak było podstaw do uchylenia się przez Sąd I instancji od oceny znaczenia tego dowodu dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Należy zwrócić uwagę, że przedmiotowa instrukcja została publicznie ogłoszona na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem nie można czynić stronie zarzutu z faktu niezłączenia tego pisma do akt sprawy w formie wydruku, zwłaszcza w sytuacji, gdy organ rentowy w toku postępowania nie zaprzeczył istnieniu instrukcji w kształcie opisanym przez płatnika składek (art. 230 k.p.c.). Sąd Apelacyjny zwraca jednak uwagę, że fakt istnienia powyższej instrukcji nie ma znaczenia dla przesądzenia kwestii podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Przede wszystkim bowiem instrukcja nie stanowi aktu prawnego o mocy powszechnie obowiązującej, a zatem nie wpływa w żaden sposób na stosowanie przepisów ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych. Fakt wydania przez ZUS błędnej instrukcji bądź też zmiany publicznie deklarowanego stanowiska organu rentowego z całą pewnością podważa zaufanie obywatela do organu administracji publicznej (art. 8 k.p.a.), jednakże pozostaje bez wpływu na konieczność realizowania przez podmioty prawa ich ustawowych obowiązków w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy – na konieczność wykonywania przez pracodawcę obowiązków związanych z prawidłowym zgłoszeniem pracowników do ubezpieczeń społecznych oraz prawidłowym ustaleniem podstawy wymiaru składek. W kontekście powyższego Sąd II instancji zwraca również uwagę, że decyzja o objęciu określonym tytułem ubezpieczenia społecznego, jak również decyzja ustalająca podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne ma charakter decyzji deklaratoryjnej, a zatem jedynie stwierdza zaistnienie stanu prawnego zgodnego z imperatywnymi przepisami prawa ubezpieczeń społecznych. Na kształt takiej decyzji wpływa zatem jedynie – w pierwszym przypadku – fakt istnienia bądź nieistnienia tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, a w drugim – istnienie takiej sytuacji faktycznej, która odpowiada konkretnemu przepisowi regulującemu podstawę wymiaru składki.

Wobec braku ustosunkowania się przez Sąd Okręgowy do poruszonej w odwołaniu kwestii zasad naliczania składki na ubezpieczenie zdrowotne, Sąd Apelacyjny wskazuje, iż stanowisko P. W. (...) Sp. z o.o. w tym przedmiocie jest błędne.

Stosownie do treści przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przepisy art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stanowią natomiast, że do ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników (zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy – pracowników w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czyli również w rozumieniu art. 8 ust. 2a tejże ustawy) stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. A zatem, w sytuacji ustalenia, że daną osobę należy kwalifikować jako pracownika na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne zastosowanie znajdują przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5, 6 i 10. Stosownie do treści art. 18 ust. 1a ustawy systemowej w przypadku osób wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy zlecenia. Nadto, stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych za osobę pozostającą w stosunku pracy składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza pracodawca.

Przechodząc do rozważań dotyczących meritum sprawy Sąd Apelacyjny wskazuje, że stosownie do przepisu art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne jest pracodawca – w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. W świetle powyższego składki na ubezpieczenie społeczne za pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej) odprowadza pracodawca, a za zleceniobiorcę/osobę świadczącą usługi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej) zleceniodawca.

Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (art. 8 ust. 1 ustawy systemowej), a także, w rozumieniu ustawy systemowej, za pracownika uważa się osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy,

z którym pozostaje w stosunku pracy (art. 8 ust. 2a ustawy systemowej).

Przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wprowadził wyjątek od reguły przyjętej w art. 9 ust. 1 ustawy systemowej, że umowa zlecenia jest zwolniona z obowiązku ubezpieczenia społecznego w sytuacji, gdy występuje u tej samej osoby obok umowy o pracę. Przepis ten został wprowadzony z dniem 30 grudnia 1999 r. (ustawą z dnia 23 grudnia 1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz. U. z 1999 r. Nr 110, poz. 1256), po to, aby wyeliminować sytuację, gdy w ramach umowy cywilnoprawnej ubezpieczony wykonywałby te same obowiązki, które świadczył w ramach umowy o pracę, wskutek czego pracodawca nie musiałby zatrudniać pracownika w większym wymiarze czasu pracy lub w godzinach nadliczbowych i odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne od wyższego wynagrodzenia.

Stosownie do przepisu art. 18 ust. 1a ustawy systemowej w stosunku do ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy zlecenia/świadczenia usług jest zatem pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach tej umowy zawartej z osobą trzecią (por. uchwała SN z dnia 02 września 2009 r., II UZP 6/09, LEX nr 514221 i wyrok SN z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, LEX nr 585727).

Zgodzić się należy, ze stanowiskiem wyrażonym w uzasadnieniu powołanej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., iż przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy, jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Zwrot „działać na rzecz” użyty został w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyją rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy” (art. 734 i n. k.c.). W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj. 1) umowy o pracę, 2) umowy zlecenia między pracownikiem, a osobą trzecią i 3) umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą. Pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje

w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy, przy czym następuje to w wyniku zawarcia umowy zlecenia/świadczenia usług z osobą trzecią oraz zawartej umowy cywilnoprawnej między pracodawcą i zleceniodawcą (zob. Konstrukcja uznania za pracownika w prawie ubezpieczenia społecznego - I. J.-J.).

Konsekwencją konstrukcji uznania za pracownika jest konieczność opłacania przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne za osobę, z którą została zawarta umowa zlecenia, tak jak za pracownika. Stosownie do przepisu art. 32 ustawy systemowej pracodawcę obciąża zatem także obowiązek poboru i odprowadzenia do ZUS składki na ubezpieczenie zdrowotne za osobę „uznaną za pracownika”.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zebrany w toku postępowania pierwszoinstancyjnego materiał dowodowy, w szczególności zeznania zainteresowanych oraz umowy – zarówno umowy o pracę z P. W. (...) Sp. z o.o., jako i umowy zlecenia z (...) Ltd Sp. z o.o. – nie pozwala na ustalenie, jakie konkretnie czynności zainteresowani wykonywali w ramach stosunku pracy ze spółką (...), a jakie – na podstawie umów zlecenia ze spółką (...), przy czym nie ma wątpliwości, że w/w spółki łączyła ramowa umowa o współpracy, w ramach której (...) Ltd Sp. z o.o. była podwykonawcą P. W. (...) Sp. z o.o. Powyższe ustalenie jest zaś niezbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, skoro – jak wynika z omówionej powyżej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. - przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy, jest fakt, że w ramach takiej umowy, wykonuje on faktycznie pracę dla swojego pracodawcy tj. pracodawca uzyskuje rezultat pracy wykonywanej formalnie na rzecz zleceniodawcy. Ten konieczny zakres warunkujący prawidłowe osądzenie sporu został pominięty w dotychczasowym postępowaniu sądowym. Mało tego Sąd będzie zobligowany do ustalenia

szczegółowego zakresu czynności powierzonych zainteresowanym, tj. ustalenia, jakie prace były wykonywane na rzecz spółki (...), a jakie a rzecz (...) Ltd Sp. z o.o., w czym pomocny będzie dowód z akt osobowych zainteresowanych, o które Sąd winien zwrócić się zarówno do pracodawcy, jak i do zleceniodawcy.

Zaznaczyć bowiem należy, że z umów o pracę zawartych ze spółką (...) (vide: akta osobowe – koperta na k. 111 a.s.) wynika jedynie, że M. S. (1) zatrudniony był na stanowisku monter instalacji telekomunikacyjnych od dnia 1 stycznia 2006 r., wykonując pracę w siedzibie spółki oraz na obiektach wykonywanych przez spółkę, przy czym szczegółowy zakres powierzonych zainteresowanemu obowiązków nie został przez pracodawcę precyzyjnie określony. Od stycznia 2008 r. M. S. (1) zawierał umowy zlecenia z (...) Ltd Sp. z o.o. W materiale dowodowym sprawy znajdują się umowy i rachunki za rok 2008, umowy i rachunki za rok 2008 i 2009 oraz same rachunki za rok 2010. Przedmiot zlecenia w umowach został określony w sposób ogólny jako: wykonanie instalacji teletechnicznych, serwis urządzeń teletechnicznych, wykonanie złączy na kablach światłowodowych.

Z umów o pracę zawartych ze spółką (...) (vide: akta osobowe – koperta na k. 111 a.s.) również wynika wyłącznie to, że D. W. zatrudniony był na stanowisku monter instalacji telekomunikacyjnych od dnia 1 stycznia 2006 r., wykonując pracę w siedzibie spółki oraz na obiektach wykonywanych przez spółkę, przy czym szczegółowy zakres powierzonych zainteresowanemu obowiązków nie został przez pracodawcę precyzyjnie określony. Od stycznia 2008 r. D. W. zawierał umowy zlecenia z (...) Ltd Sp. z o.o. W materiale dowodowym sprawy znajdują się umowy i rachunki za rok 2008, umowy i rachunki za rok 2008 i 2009 oraz same rachunki za rok 2010. Przedmiot zlecenia w umowach został określony w sposób ogólny jako: wykonanie instalacji teletechnicznych, serwis urządzeń teletechnicznych, wykonanie złączy na kablach światłowodowych, uzgodnienia do projektów, wykonanie kosztorysów, wykonanie instalacji telefonicznej.

Z umów o pracę zawartych ze spółką (...) (vide: akta osobowe – koperta na k. 111 a.s.) także wynika wyłącznie to, że A. K. zatrudniony był na stanowisku monter instalacji telekomunikacyjnych od dnia 31 maja 2003 r., wykonując pracę w siedzibie spółki oraz na obiektach wykonywanych przez spółkę, przy czym szczegółowy zakres powierzonych zainteresowanemu obowiązków nie został przez pracodawcę precyzyjnie określony. Od stycznia 2008 r. A. K. zawierał umowy zlecenia z (...) Ltd Sp. z o.o. W materiale dowodowym sprawy znajdują się umowy i rachunki za rok 2008, umowy i rachunki za rok 2008 i 2009 oraz same rachunki za rok 2010. Przedmiot zlecenia w umowach został określony w sposób ogólny jako: wykonanie instalacji teletechnicznych, serwis urządzeń teletechnicznych, wykonanie instalacji telefonicznej.

Z umów o pracę zawartych ze spółką (...) (vide: akta osobowe – koperta na k. 111 a.s.) wynika z kolei to, że S. M. zatrudniony był na stanowisku elektromontera od dnia 30 czerwca 2008 r., wykonując pracę w siedzibie spółki oraz na obiektach wykonywanych przez spółkę, przy czym szczegółowy zakres powierzonych zainteresowanemu obowiązków nie został przez pracodawcę precyzyjnie określony. Od stycznia 2008 r. S. M. zawierał umowy zlecenia z (...) Ltd Sp. z o.o. W materiale dowodowym sprawy znajdują się umowy i rachunki za rok 2008, umowy i rachunki za rok 2008 i 2009 oraz same rachunki za rok 2010. Przedmiot zlecenia w umowach został określony w sposób ogólny jako: wykonanie instalacji teletechnicznych, budowa kanalizacji teletechnicznej, wykonanie podłączeń abonenckich, wykonanie instalacji telefonicznej, budowa studni kablowych, wykonanie złączy na kablach światłowodowych.

M. J. wskazywał w swoich zeznaniach, że w obu spółkach wykonywano inny zakres prac. Okoliczności tej nie sposób jednak ustalić dysponując jedynie lakonicznymi opisami zakresu obowiązków wnioskodawcy w ramach umów o pracę oraz ogólnie sformułowanymi przedmiotami zlecenia, przy pełnym braku ustaleń, jakie czynności de facto one oznaczają (tj. w jakim obiekcie, na rzecz jakiego podmiotu została wykonana bądź serwisowana przez zainteresowanych konkretna usługa) oraz które czynności zainteresowani faktycznie wykonywali na rzecz spółki (...), a które na rzecz spółki (...). Okoliczności te nie wynikają w szczególności z osobowych źródeł dowodowych, a mianowicie zeznań zainteresowanych i M. J..

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny wskazuje, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy – działając w ramach zakreślonych przez przepisy art. 386 § 5 i 6 k.p.c. – powinien starannie i szczegółowo przesłuchać każdego z zainteresowanych, jak również M. J. w celu ustalenia, jak już wskazano powyżej, jakie dokładnie czynności

wykonywali oni w ramach umów o pracę z P. W. (...) Sp. z o.o., a jakie w ramach kolejnych umów zlecenia ze spółką (...). Sąd odwoławczy zwraca przy tym uwagę, że w zgromadzonym do tej pory materiale dowodowym nie znajdują się wszystkie mowy zlecenia, stąd celowym byłoby jego uzupełnienie.

Przedłożone do akt sprawy umowy o współpracy (...) Ltd Sp. z o.o. nie stanowią dowodu na okoliczność wykonywania na ich podstawie jakichkolwiek czynności przez zainteresowanych. Sąd I instancji winien zatem przesłuchać A. K., S. M., M. S. (1) i D. W. oraz M. J. na powyższą okoliczność tj. ustalić, czy zainteresowani faktycznie wykonywali czynności wskazane w umowach oraz na fakturach.

Sąd Apelacyjny wskazuje również, że z zeznań, m.in. A. K. czy S. M. wynika, iż prace, który wykonywali na rzecz spółki (...) powiązane były z firmą (...), a abonenci, których podłączał byli abonentami N.. W związku z powyższym, zdaniem Sądu, konieczne jest zapoznanie się z treścią umów, na podstawie których w/w podmioty zleciły wykonanie podłączeń itp. Możliwe jest bowiem, iż Sąd I instancji winien dokonać ustaleń w tym przedmiocie, że stroną powyższych umów była spółka (...), (...) Ltd. Sp. z o.o. była zaś podwykonawcą, a zatem zainteresowani, wykonując podłączenia abonentów, działałby de facto na rzecz spółki (...).

Sąd Okręgowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy dopuści również inne dowody, które uzna za konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie dokona pełnej i wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Dopiero bowiem taka analiza pozwoli Sądowi Okręgowemu na prawidłową ocenę merytorycznej zasadności zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Na marginesie powyższych rozważań Sąd Apelacyjny wskazuje, że P. W. (...) Sp. z o.o., mając wątpliwości co do sposobu ustalenia podstawy wymiaru składki zainteresowanego, mogła wystąpić do organu z wnioskiem o wydanie pisemnej interpretacji co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.) – przepis przytoczony w brzmieniu obowiązującym na dzień 1 stycznia 2008 r. tj. na dzień rozpoczęcia wykonywania przez zainteresowanych umów zlecenia ze spółką (...). Zastosowanie się do interpretacji indywidualnej nie mogło powodować dla wnioskodawcy negatywnych następstw.

Mając na uwadze, iż postępowanie dowodowe przeprowadzone przez Sąd Okręgowy było całkowicie wadliwe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c., uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez ten Sąd z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach procesu za drugą instancję. Celem orzeczenia kasatoryjnego jest bowiem stymulowanie sądu pierwszej instancji do dokładnego rozpoznania sprawy i przeprowadzenia postępowania dowodowego w sposób wyczerpujący, a nie zdjęcie z sądu drugiej instancji obowiązku merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji w sytuacji, gdy postępowanie dowodowe nie zostało przeprowadzone w całości, uzasadnione jest tym, że strona nie może być pozbawiona jednej instancji.